

Financiën en Control

Aan de gemeenteraad

ambtenaar : Hr. T. Werksma
doorkiesnr : 0180 451 646
fax :
email : t.werksma@ridderkerk.nl
bijlage(n) :

uw brief d.d. :
uw kenmerk :
ons kenmerk : RU10-10595
Ridderkerk, 17 januari 2011

Onderwerp: Raadsinformatiebrief programmabegroting 2011

Geachte leden van de raad,

Inleiding

In deze raadsinformatiebrief rapporteren wij over de eerste belangrijke en grote ontwikkelingen rondom de programmabegroting 2011.

De informatie in deze brief is gebaseerd op gegevens van december 2010.

Algemene uitkering

In de decembercirculaire 2010 van het gemeentefonds schrijft het Rijk dat het accres (= jaarlijkse groei/krimp van het gemeentefonds) oploopt tot € 599 miljoen (groei) in 2015. De verwachte verslechtering van de algemene uitkering is uitgebleven. Dit heeft geen directe gevolgen voor de reële hoogte van de algemene uitkering in onze meerjarenbegroting.

De "trap op, trap af - systematiek" (het gemeentefonds beweegt mee met de rijksuitgaven) wordt in 2012 opnieuw ingevoerd.

Rijksbezuinigingen

Het regeerakkoord Rutte/Verhagen heeft voor de portefeuilles sociale zaken en werkgelegenheid grote gevolgen omdat er bezuinigingen staan ingeboekt. Tegelijkertijd is de verbinding tussen de tekst van het regeerakkoord en de financiële paragraaf nog niet volledig uitgewerkt waardoor de financiële consequenties voor de gemeente Ridderkerk nog onduidelijk zijn. Duidelijk is in ieder geval dat de gemeente substantieel minder middelen vanuit het Rijk zal ontvangen.

Ondanks deze 'dreiging' blijft het de inzet van dit college om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen en daarmee de afhankelijkheid van een uitkering of andere inkomensvoorziening van de gemeente te minimaliseren.

Inkomen en minimaregelingen

Het Centraal Planbureau verwacht dat de werkloosheid de komende jaren nog zal toenemen, ook al lijkt die trend voor Ridderkerk en omgeving mee te vallen. De verwachting is echter ook dat voor Ridderkerk en omgeving het aantal bijstandsgerechtigden in ieder geval op hetzelfde niveau zal blijven, waardoor er een spanning ontstaat met de financieel noodzakelijke daling van het aantal uitkeringen. Op landelijk niveau voeren de grote steden (G4 en VNG) met de nieuwe bewindslieden van sociale zaken een actieve discussie om het macrobudget in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie. Het einde van deze discussie is uiteraard nog niet in zicht. Het regeerakkoord heeft op het terrein van de inkomensvoorzieningen een aantal bezuinigingen opgenomen door verlaging / aanpassingen van diverse uitkeringen en verstrekkingen. Deze

Onderwerp: Raadsinformatiebrief programmabegroting 2011
(vervolg)

bezuinigingen zijn van invloed op de inkomsten van de bijstandsgerechtigden maar is geen bezuiniging op het gemeentebudget.

Het gaat dan om:

1. Afschaffing bijstand voor inwonenden en toets op het huishoudinkomen in plaats van partnerinkomen: dit betekent dat onder andere inwonende kinderen geen recht meer hebben op bijstand als hun ouders meer verdienen dan de bijstandsnorm;
2. Verlaging van de bijstandsuitkeringen door afschaffen dubbele heffingskorting in referentieminimumloon. Dit is het minimumloon waarvan de bijstandsuitkering is afgeleid. De verlaging vindt plaats in stapjes over een periode van 20 jaar, startend in 2012. Doel is uitstroom naar werk aantrekkelijker te maken. De maatregel geldt ook voor andere uitkeringen, exclusief de AOW.
3. Verscherping van de voorwaarden en sancties bij de Wet investering in jongeren (WIJ): de bedoeling is het zoeken naar werk te bevorderen en inkomensondersteuning te beperken.
4. Normering lokaal inkomensbeleid tot 110%: dit betekent een beperking van de doelgroep die een beroep mag doen op de lokale minimaregelingen. Voor 2011 kan de Ridderkerkse regeling gehandhaafd blijven.

Schuldhelpverlening

Het kabinet gaat 20 miljoen bezuinigen op schuldhelpverlening. Onduidelijk is op welke wijze de regering deze bezuiniging tot stand zal brengen. Afgezien van een aantal tijdelijke subsidieregelingen krijgen gemeenten geen middelen meer van het Rijk voor de uitvoering van de schuldhelpverlening. In het verleden is ongeveer €80 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd voor minima en schuldhelpverlening. Mogelijk wil het Rijk bezuinigen op deze post, maar het is ook mogelijk dat de regering (deels) doelt op de tijdelijke subsidieregeling. De afgelopen jaren is het beroep op schuldhelpverlening als gevolg van de economische crisis toegenomen.

Re-integratie

Het regeerakkoord bezuinigt bij het UWV €150 miljoen. Het gaat dan om re-integratie en bemiddelingsactiviteiten. Ook komt er één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt waarmee een effectiviteitsbezuiniging van €490 miljoen is gemoeid. Dit gebeurt door ontschotting en samenvoeging van de re-integratie- en begeleidingsbudgetten Wajong, WSW, en het Werk-deel in het Participatiebudget. Het is nog niet bekend welke taakstelling Ridderkerk zal krijgen. Wanneer het Rijk gebruik maakt van de verdeelsleutel zoals deze ook voor het Werk-deel in het Participatiebudget gebruikt wordt dan zal dit mogelijk €1 miljoen zijn. De exacte bedragen zijn echter nog niet bekend. Het Werk-deel van het Participatiebudget heeft in het verleden met verschillende bezuinigingsrondes te maken gehad. Het regeerakkoord past een verdere korting op dit budget toe, waarbij het overgrote deel van deze bezuinigingen al in 2012 zijn beslag krijgt!

Sociale werkvoorziening

De sociale werkvoorziening krijgt de komende jaren met kortingen op de rijksbijdrage te maken. Over 2011 wordt een korting van 5% ten opzichte van 2010 voorzien. En het voornemen van de regering is om vanaf 2016 de rijksbijdrage structureel met 1/3e deel terug te brengen.

Wat merken we al van deze bezuinigingen in 2011?

Voor de bekostiging van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) ontvangt de gemeente een rijksbijdrage van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Jaarlijks (in oktober) stelt het Ministerie de hoogte van de rijksbijdrage vast. De rijksbijdragen nemen voor de gemeente Ridderkerk de laatste jaren af, waarmee bij de bekendmaking van de hoogte van de rijksbijdrage in

Onderwerp: Raadsinformatiebrief programmabegroting 2011 (vervolg)

Datum

Volgnr 3 van 5

de praktijk dus een taakstelling wordt gepresenteerd. De hoogte van de rijksbijdrage voor 2011 valt negatief uit, de gemeente ontvangt ongeveer € 410.000 minder aan rijksbijdrage. Vanuit de gemeente is hierover bezwaar ingediend bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Vooralnog heeft de gemeente Ridderkerk, net zoals veel andere gemeenten, nog geen reactie van het ministerie ontvangen

Inmiddels heeft de gemeente de uitgaven aan Wsw cliënten gereduceerd met € 160.000 wegens een lager cliëntenbestand. Hierdoor valt het tekort voor 2011 terug tot ongeveer € 250.000. Het regiebureau Wsw, dat afgelopen zomer is opgezet, heeft als doel de taakstelling 2011 in 2011 te realiseren. Geplaatste cliënten hoeven daarbij niet bang te zijn dat hun contract wordt beëindigd. De begroting 2011 wordt nu nog niet aangepast. Bij de eerstvolgende monitor zal uw raad worden geïnformeerd over de voortgang en de financiële verwerking.

Duidelijk is ook al dat de beschikbare middelen voor inburgering in de periode 2011 tot 2014 volledig afgebouwd worden. Dit betekent dat de gemeenten vanaf 2014 geen financiële middelen meer ontvangen voor het bekostigen van de inburgeringscursussen en de uitvoering van de inburgering (het oproepen, informeren en handhaven van inburgeringsplichtigen). Het kabinet Rutte heeft besloten dat alle inburgeraars hun inburgeringscursus zelf moeten bekostigen (met uitzondering van asielmigranten en geestelijk bedienaren aan wie de gemeenten verplicht een aanbod moeten doen). Tot 2014 ontvangen de gemeenten nog jaarlijks een budget. Voor 2011 worden er nog geen grote problemen verwacht met de uitvoering van inburgering en het bekostigen van cursussen. Het budget voor 2012 en 2013 is nog niet bekend. Voor 2014 en volgende jaren zal er jaarlijks een budget gereserveerd moeten worden voor het doen van een aanbod aan de verplichte groep inburgeraars en de uitvoering van de Wet Inburgering. Bij de eerstvolgende monitor zal uw raad worden geïnformeerd over de voortgang en de financiële verwerking

Niemand tussen wal en schip

Het college is voornemens u nader te informeren als meer duidelijkheid bestaat over de te verwachten rijksmaatregelen en tot welke keuzes dat leidt in Ridderkerk. Oplossingen willen wij zien te vinden door één integrale aanpak voor de gehele onderkant van de arbeidsmarkt. Dit betreft de WWB, WSW, WAJONG en WIJ. Dit zal leiden tot het in enige vorm integreren van de uitvoering. In de loop van 2011 zullen wij u informeren hoe het nieuwe geïntegreerde re-integratiemodel eruit komt te zien. Laat echter duidelijk zijn dat het beleid van dit college gericht is op werk, omdat dit absoluut de beste weg uit armoede is en bijdraagt aan participatie binnen onze gemeente. Als verantwoordelijk portefeuillehouder heeft wethouder Dokter niet voor niets het motto '**niemand tussen wal en schip**'. Om die reden blijft dit college zich onverminderd inzetten voor actieve ondersteuning van Ridderkerkers richting werk!

Overhevelen van taken

Naast de bovengenoemde bezuinigingen wordt er in het regeerakkoord van het nieuwe kabinet ook stevig ingezet op de overheveling van taken richting de gemeente. De voornaamste in dit kader zijn de overdracht van alle Jeugdzorgtaken richting de gemeente, het omvormen van de CJG's als toegang voor alle jeugdzorg en de overdracht van alle dagbesteding en begeleiding uit de AWBZ. Aangezien deze overheveling van taken ook gepaard gaat met een forse taakstelling kan dit aanzienlijke financiële risico's met zich mee brengen. Hoe groot de financiële taakstelling gaat worden en met ingang van wanneer is nog niet bekend. Ook over de aanpak van deze twee onderwerpen zullen wij u uiterlijk in het 2^e kwartaal van 2011 nader informeren.

Onderwerp: Raadsinformatiebrief programmabegroting 2011
(vervolg)

Aanpak

Gegeven de omvang van de voorliggende opdracht rond inkomen en minima hebben de bestuurders van de BAR-gemeenten afgesproken dat zij zoveel als mogelijk is hierin gezamenlijk zullen optreden. Daartoe heeft in december 2010 een eerste ambtelijke verkenning plaatsgevonden. Deze verkenning moet in BAR-verband tot een gezamenlijke startnotitie leiden, waarin verder uitgelijnd zal worden hoe wij deze opdracht gaan aanpakken. Wij zullen u hierover in de loop van 2011 nader informeren.

Risico's

In de begroting zijn twee subsidieregelingen opgenomen, waarover dit jaar afrekening plaatsvindt.

Subsidieregeling projecten woningbouw.

De planning van de Stadsregio voorziet in een afrekening en definitieve subsidievaststelling in het tweede kwartaal van dit jaar onder voorwaarde dat het CBS de benodigde gegevens (gereed melding woningen) tijdig heeft verstrekt.

We zullen een bedrag aan uitgekeerde subsidie terug moeten betalen, omdat de woningen, waarvoor subsidie is verstrekt niet tijdig zijn opgeleverd (vóór 1 januari 2011).

Deze subsidiebedragen zijn overigens door ons ook nog niet uitbetaald aan derden, omdat uitbetaling door ons is gekoppeld aan tijdige oplevering van de woningen.

Los van de subsidieverstrekking voor projecten, is het nog altijd zo, dat volgens het gesloten Convenant een boete moet worden betaald bij realisatie van minder dan 92,5% van de taakstelling. De taakstelling voor Ridderkerk is: 1.600 woningen opleveren tussen 2005 en 2010. Dat betekent, dat voor oplevering van minder dan 1.480 woningen (= 92,5% van 1.600) er een boete kan worden geheven. Er zijn tussen 2005 - 2010 in totaal 1.369 woningen nieuw opgeleverd en 17 toevoegingen anders dan door nieuwbouw gerealiseerd (bijvoorbeeld door een pand weer opnieuw als woning in gebruik te nemen of door een woningsplitsing).

Het aantal woningen, waarover een boete zou kunnen worden geheven bedraagt daarmee: 1.480 - 1.386 = 94 woningen. Het boetebedrag bedraagt € 2.000,- per niet opgeleverde woning.

In de weerstandsparagraaf in de begroting is uitgegaan van 111 woningen, waarover eventueel een boete zou kunnen worden geheven.

Volgens planning neemt het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio op 18 mei 2011 een beslissing over het al dan niet toepassen van een heffing over de niet tijdig opgeleverde woningen.

Subsidieregeling Investerings Stedelijke Vernieuwing (ISV)

Ridderkerk heeft als niet rechtstreekse programmagemeente subsidiegeld ontvangen voor uitvoering van het meerjarenprogramma *Ridderkerk, voortvarend*.

Dit programma is vertaald in prestatieafspraken. Ridderkerk heeft met de Stadsregio een Convenant gesloten, waarin deze prestatieafspraken zijn vastgelegd.

Over deze prestatieafspraken is jaarlijks een voortgangsrapportage uitgebracht. Daarin is tevens aangegeven welke zaken niet of op langere termijn zullen worden gerealiseerd en wat daarvoor in de plaats zal worden gedaan.

Het dagelijks bestuur van de Stadsregio heeft 15 december 2010 besluiten tot vaststelling van de ISV-bijdragen genomen, echter niet voor Ridderkerk. De beslissing voor Ridderkerk is opgeschort, omdat onze Sisa-bijlage bij de rekening 2009 onvoldoende gegevens bevat om een oordeel te kunnen geven. Wij hebben tot 1 februari 2011 de tijd gekregen een aangevulde Sisa-bijlage met accountantsverklaring in te leveren.

Onderwerp: Raadsinformatiebrief programmabegroting 2011
(vervolg)

Datum

Volgnr 5 van 5

Ook hadden wij het Dagelijks Bestuur formeel moeten verzoeken om aanpassing van de prestatieafspraken. Wij zijn er ten onrechte van uit gegaan, dat aanpassingen vermeld konden worden in de voortgangsrapportages.

Overigens heeft de Stadsregio n.a.v. onze voortgangsrapportages het bevoorschottings-ritme niet aangepast en hebben wij het gehele bedrag aan ISV-subsidie ontvangen.

Het oordeel over de door ons geleverde prestaties in relatie tot het kunnen behouden van subsidiegeld is voor Ridderkerk dus opgeschort tot wij onze Sisa-bijlage hebben aangevuld. Tevens moeten wij alsnog formeel toestemming vragen aan de Stadsregio op onderdelen de prestatieafspraken aan te passen aan datgene, waarvoor wij extra inspanningen hebben geleverd. Hiermee is meer onzekerheid ontstaan over het kunnen behouden van de toegekende ISV-bijdragen dan wij dachten. De onzekerheid zal tevens langer duren doordat een oordeel over onze prestaties in tijd is opgeschort.

Saldi meerjarenbegroting 2011-2014

Deze raadsinformatiebrief heeft op dit moment geen financiële gevolgen.

Toch recapituleren wij de saldi van de begroting 2011-2014 voor u (met inbegrip van alle begrotingswijzigingen tot nu toe):

(Een plus is voordeel, een min nadeel.)

2011: -1.145.600
2012: -82.700
2013: -682.000
2014: -1.994.000

In de begroting 2011 is besloten de tekorten over de jaren 2011-2014 te dekken door te beschikken over een tijdelijke dekkingsreserve, waardoor de saldi feitelijk 0 worden. De bovengenoemde tekorten én de verwachte gevolgen van de hiervoor beschreven rijksbezuinigingen geven een indicatie van de taakstelling bij de volgende Kadernota.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

Mw. M.H.J.C. Nienhuis-van Doremaele

mw. A. Attema